

kati nesprávné nazírání na věc. Rekursnímu soudu bylo jen zkoumati, zda jest dán formální předpoklad pro zřízení opatrovníka s hlediska § 271 obč. zák., k tomu cíli, by opatrovník jménem nezletilců podal návrh, o jehož právní vyřízení nezletilcům jde. Rekursní soud nebyl však oprávněn zkoumati, je-li návrh, o nějž jde nezletilcům, ve věci opodstatněn. Řešiti tento úkol bude na soudě teprve, až, bude-li návrh ten podán osobou k tomu oprávněnou, totiž opatrovníkem k tomu cíli dětem zřízeným.

Čís. 11920.

Nebyla-li pohledávka ve vyrovnacím řízení dlužníkem uznána a vyrovnací komisař vydal proto usnesení podle § 46 (4) vyr. ř. z roku 1914, nemohl věřitel, bylo-li zatím vyrovnání právoplatně potvrzeno, žalovati o plnění, nýbrž měl, chtěl-li ujíti následkům, jež zákon spojuje s nepodáním žaloby ve lhůtě určené vyrovnacím komisařem, podati žalobu určovací po rozumu § 228 c. ř. s. Věřitel měl tu právní zájem na tom, by sporný právní poměr byl co nejdříve určen. Podaná určovací žaloba zůstala přípustná i co do vyrovnacích kvot, jež se staly splatnými za sporu. Věřitel se však mohl domáhati jen určení, že sporná pohledávka je po právu částkou stanovenou vyrovnací kvotou. Žaloval-li o určení, že je po právu celá pohledávka, nemohlo to míti v zápětí zamítnutí žaloby v celém rozsahu, nýbrž bylo jí vyhověti v omezené míře.

(Rozh. ze dne 23. září 1932, Rv I 2307/31.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném společenstvu, by bylo uznáno právem, že pohledávka žalující firmy v žalobě bližze určená jest po právu a že žalované společenstvo jest povinno to uznati. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání žalobkyně po případném ústním jednání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Především jest řešiti otázku, zda jde o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s., jak míní nižší soudy, či o žalobní návrh na plnění, s nímž jest spojen návrh na zjištění předurčujícího právního poměru po rozumu § 236 c. ř. s., jak má za to dovolatelka, a dále jde-li o žalobu určovací, zda jsou splněny její předpoklady. Podle doslovu žalobního žádání jest jeho předmětem určení, že pohledávka žalobkyně ze vkladní knížky žalovaného společenstva, činící k 17. února 1922 600.000 Kč s 4½% úroky od 17. února 1922 jest po právu. Ovšem žalobkyně se domáhá také toho, by žalované společenstvo bylo povinno to uznati, leč tímto dodatkem nepozbyla žaloba, která jest ve své podstatě žalobou určovací, podle § 228 c. ř. s. této své povahy a nestala se žalobou o plnění. Ježto tudíž jde o žalobu určovací, jest zkoumati, zda jsou splněny její

podmínky. Z přednesu stran v první stolici plyne, že žalobkyně pohledávku 600.000 Kč, jejíž určení se ve sporu domáhá, přihlásila k vyrovnání žalovaného družstva, že pohledávka nebyla ve vyrovnání dlužníkem uznána a že vyrovnací komisař vydal proto usnesení po rozumu § 46 (4) vyrovnacího řádu z roku 1914. I když se dovolatelka výslovně tohoto zákonného ustanovení nedovolávala ve svém přednesu v první stolici, na věci to nic nemění, ano z jejího přednesu plyne, že se o jiné zákonné ustanovení nemůže opíratí její tvrzení, že její pohledávka ve vyrovnacím řízení nebyla uznána a že měla na vůli podati do jednoho měsíce žalobu. Když tomu tak, musila žalobkyně ve lhůtě vyrovnacím komisařem určené podati žalobu vzhledem k následkům, které ustanovení § 46 (4) vyr. ř. spojuje s nepodáním žaloby. Jde jen o to, zda měla žalovati o plnění, jak míní nižší soudy, či zda měla žalovati o určení. Kdyby byla žalobkyně podala žalobu o zaplacení sporných 600.000 Kč nebo o vydání téže částky uložené na spornou vkladní knížku, nemohla vzhledem k tomu, že, jak nesporno, vyrovnání bylo potvrzeno a stalo se právoplatným, a že podle něho bylo žalované společenstvo povinno zaplatiti svým věřitelům ve lhůtách jen 35% jejich pohledávek, dosíci žalobou o plnění úspěchu, poněvadž by žaloba taková musila býti zamítnuta, a to, pokud zažalovaná pohledávka by převyšovala vyrovnací kvotu, vůbec a co do zbytku pro tentokrát (srov. rozh. čís. 8616 a 7546 sb. n. s.). Z toho jest zřejmo, že žalobkyně nemohla podati žalobu o plnění. Ježto však podle § 46 (4) vyr. ř. z roku 1914 musila podati žalobu, chtěla-li ujíti následkům, jež zákon spojuje s nepodáním žaloby ve lhůtě vyrovnacím komisařem určené, nezbyvalo jí, ana měla zájem na tom, by co nejdříve byl určen sporný právní poměr, než, by podala žalobu určovací po rozumu § 228 c. ř. s. Jde nyní o to, zda se žalobkyně měla domáhati určovací žalobou, jak za to má žalované společenstvo, jen určení, že sporná pohledávka je po právu částkou vyrovnací kvotou stanovenou, t. j. 35% původní pohledávky, či zda mohla žalovati tak, jak to učinila, že je po právu pohledávka celá, t. j. ve výši 600.000 Kč. V § 46 (4) vyr. ř. z roku 1914 jest ustanoveno, že částku na neuznanou pohledávku připadající jest zabezpečiti v tom rozsahu a za týchž podmínek, jež jsou stanoveny pro zaplacení nepopřených pohledávek, a že se zajištěná částka uvolní, nebude-li popřený nárok uplatněn ve lhůtě určené vyrovnacím komisařem. Nárokem tím však, jde-li o právoplatně potvrzené vyrovnání, nelze za daného stavu věci rozuměti nic jiného, než nárok na zaplacení vyrovnacích kvot, takže jest souhlasiti s názorem žalované strany, že se žalobkyně měla domáhati jen určení, že sporná pohledávka je po právu částkou stanovenou vyrovnací kvotou, t. j. 35% původní pohledávky 600.000 Kč. Než tato okolnost nemůže míti v zápětí zamítnutí žaloby o určení celé sporné pohledávky, nýbrž bylo by žalobě vyhověti v obmezené míře, jak naznačeno, a v ostatním směru ji zamítnouti. Zda-li však žalobní prosba v naznačené obmezené míře je po právu, nelze dovolacímu soudu posouditi, ježto se odvolací soud, vycházející z mylného hlediska, že v souzeném případě jest žaloba určovací nepřípustná, ano lze žalovati o plnění, nevypořádal s jednotlivými důvody odvolání ve věci samé a zůstalo tedy odvolací řízení v tomto směru kusým. Šlo by ještě o to, zda tu byl právní zájem na požadovaném

bezodkladném určení v příčině těch vyrovnacích kvot, jež se staly splatnými za sporu, a zda neměla žaloba domáhající se určení sporné pohledávky, pokud jde o tyto částky, býti zamítnuta. Než tu jest uvážiti, že by musila žalobkyně pokaždé, jakmile se ta která vyrovnací kvota stala splatnou, změnit žalobu určovací na žalobu o zaplacení této kvoty, tedy změnit v tomto směru žalobu určovací na žalobu o plnění a, kdyby tak byla pokaždé učinila, vydávala se nebezpečí, že se změnou tou nebude žalovaná souhlasiti a že snad soud, ať, prvý, nebo vyšší, změnu tu nepřipustí a že její žaloba o určení té které splatné částky bude zamítnuta a že nová žaloba, která by musila zníti na zaplacení té které již splatné kvoty, by nebyla již podána ve lhůtě § 46 (4) vyr. ř. z roku 1914. Z toho zřejmo, že podaná žaloba určovací sleduje samostatný rozumný účel, že neslouží k rozmnožování sporů, nýbrž k jejich zamezení, jest proto podanou žalobu určovací pokládati za přípustnou, ovšem jen v tom rozsahu, jak shora naznačeno.

Čís. 11921.

Byla-li knihovnímu věřiteli odňata možnost přihlásiti k rozvrhovému roku pohledávku na jistinu, úrocích a vedlejších nákladech tím, že o rozvrhovém roku nebyl vyrozuměn hlavní závod knihovního věřitele, pro nějž byla pohledávka knihovně zajištěna, nýbrž jeho filiálka, nebyl rozvrhový rok proveden způsobem předepsaným v §§ 209, 210 a 212 ex. ř. a bylo jej k rekursu knihovního věřitele zrušiti pro vadnost.

(Rozh. ze dne 23. září 1932, R II 230/32.)

Rekursní soud nevyhověl rekursu knihovní věřitelky Záložny D. v Brně proti rozvrhovému usnesení prvního soudu.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu řečené knihovní věřitelky, zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvnímu soudu, by, nařídě znovu rok k rozvrhu nejvyššího podání, uvědomil o něm stěžovatelku a Úvěrní spolek v P.

Důvody:

Stěžovatelka uplatňovala v rekursu a uplatňuje znova v dovolacím rekursu, že se příkázání jen jistiny stalo proto, že svou pohledávku k rozvrhovému roku nepřihlásila a že ji nemohla přihlásiti, poněvadž o rozvrhovém roku nebyla uvědoměna. Ze spisu vysvítá, že knihovní věřitelkou jest Záložna D. v Brně a že uvědomění o rozvrhovém roku bylo doručeno dne 25. ledna 1932 pražské filiálce této knihovní věřitelky v době, kdy pražský závod byl ještě filiálkou brněnské centrály. Poněvadž o rozvrhovém roku nebyl uvědoměn ten knihovní věřitel, který o něm uvědoměn býti měl, Záložna D. v Brně, a tomuto knihovnímu věřiteli byla takto odejmuta možnost, by přihlásil svou pohledávku na jistinu, úrocích a vedlejších nákladech, které jsou kromě jistiny knihovně zajištěny, takže rozvrhový rok nebyl proveden způsobem předepsaným v § 209, 210 a 212 ex. ř., nezbylo, než napadené usnesení, jakož i roz-